

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 25/05193-1
Saksbehandler Egil Henning Ytrøy

Utvalg	Møtedato
Hovedutvalg for næring, kultur og miljø	06.02.2025

Sammen om Skagerrak - revidert konseptnotat

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

1. Hovedutvalg for næring, kultur og miljø viser til at fylkestinget tidligere har sluttet seg til visjonen og programområdene omtalt innledningsvis i konseptnotatet, samt målsettingene om bedre samarbeid for å bevare Skagerrak og kystøkosystemene.
2. Hovedutvalget stiller seg positive til endringene som fremkommer i det reviderte konseptnotatet. Disse endringene bidrar i det vesentlige til å ivareta intensjonen i fylkestingets vedtak 18. juni 2024.
3. Hovedutvalget anbefaler at Agder fylkeskommune deltar i programsatsingen. Fylkestinget tar endelig stilling til dette, i tråd med fylkestingets vedtak 18. juni 2024.

Vedlegg

Sammen om Skagerrak - revidert konseptnotat

Sammendrag

Fylkestinget behandlet 18. juni 2024 sak om programsatsingen Sammen om Skagerrak, og gjorde blant annet vedtak om at konseptnotatet for programsatsingen skulle bearbeides. I oppfølgingen av vedtaket har det vært dialog på administrativt nivå mellom Agder fylkeskommune og Statsforvalteren i Agder, med målsetting om å revidere konseptnotatet i tråd med intensjonene i fylkestingets vedtak. Denne dialogen har resultert i endringer og presiseringer som etter fylkeskommunedirektørens vurdering imøtekommer vesentlige forhold som ble drøftet under fylkestingets behandling, og som blant annet er knyttet til organiseringen av programmet.

Med bakgrunn i dette velger fylkeskommunedirektøren å fremme denne saken for at hovedutvalget skal få anledning til å uttale seg om det reviderte konseptnotatet før behandling i kommunene. Fylkeskommunedirektøren foreslår at hovedutvalget stiller seg positive til endringene som fremkommer i det reviderte konseptnotatet, og anbefaler at Agder fylkeskommune deltar i programsatsingen, gitt de forhold som nå er avklart i det reviderte konseptnotatet. I tråd med fylkestingets vedtak 18. juni 2024 vil det være fylkestinget som tar endelig stilling til dette.

Saksopplysninger

Fylkestinget behandlet 18. juni 2024 sak om etablering av programsatsingen Sammen om Skagerrak (jf. fylkestingssak 50/2024). Fylkestinget vedtok blant annet at konseptnotatet for programsatsingen skulle bearbeides og deretter sendes kommunene til politisk behandling, mens fylkestinget tar stilling til videre deltagelse etter kommunenes behandling. Fylkestinget bad om å få saken tilbake til behandling innen våren 2025.

I etterkant av fylkestingets behandling av saken har det på administrativt nivå vært dialog mellom Agder fylkeskommune og Statsforvalteren i Agder, med målsetting om å revidere konseptnotatet i tråd med intensjonene i fylkestingets vedtak. Denne dialogen har resultert i endringer og presiseringer som etter fylkeskommunedirektørens vurdering imøtekommer vesentlige forhold som ble drøftet under fylkestingets behandling 18. juni, og som blant annet er knyttet til organiseringen av programmet.

Med bakgrunn i dette velger fylkeskommunedirektøren å fremme denne saken for å sikre at hovedutvalg for næring, kultur og miljø får anledning til å uttale seg om det reviderte konseptnotatet før behandling i kommunene. I tråd med vedtaket i sak 50/2024 vil fylkestinget få saken tilbake til behandling etter kommunenes behandling.

Fylkestinget gjorde følgende vedtak 18. juni 2024:

1. Fylkestinget slutter seg til visjonen og programområdene omtalt innledningsvis i konseptnotatet. Utvalget slutter seg også til målsettinger om bedre samarbeid for å bevare Skagerrak og kystøkosystemene.
2. Fylkestinget mener det ikke kommer tydelig frem hvordan programmet sikrer at strategiske og prinsipielle beslutninger tas i folkevalgte organer og savner beskrivelser av hvilke demokratiske prosesser som skal ligge til grunn for viktige beslutninger i det strategiske programstyret.
3. Fylkestinget tar stilling til omfanget av fylkeskommunens deltakelse når nasjonale handlingsplaner for implementering av naturavtalen foreligger.

4. Konseptnotatet bearbejdes og sendes deretter kommuner og fylkeskommune til politisk behandling. Fylkestinget tar stilling til videre deltakelse etter kommunenes behandling.
5. Det forutsettes at fylkeskommunen eier programmet og at staten bidrar økonomisk.
6. Fylkestinget får saken tilbake til behandling innen våren 2025, når problemstillingene er avklart og det foreligger en finansieringsplan for prosjektet.
7. Det bør sendes invitasjon til Sørøst Norge Kystfiskarlag om å delta som medlemmer i det strategiske programstyret.

Dialogen mellom fylkeskommunen og statsforvalterembetet har resultert i et revidert konseptnotat som følger som vedlegg til saken. Sammenlignet med versjonen som ble behandlet i fylkestinget 18. juni er blant annet følgende forhold endret:

- Programstyret skal ikke ha beslutningsmyndighet, men begrense seg til å «bidra til å gi samarbeidet fremdrift, i tillegg til å drøfte forslag, koordinering og videre retning». Det presiseres at programstyret ikke tildeles noen beslutningsmyndighet som ligger til den enkelte deltaker.
- Myndigheten til fylkesting, kommunestyre og andre organisasjoner er understreket: «Det delegeres ikke myndighet fra de deltagende virksomhetene til programstyret. Det er derfor opp til den enkelte deltagende virksomhet å ta endelig stilling til hvordan tiltak som foreslås i programmet skal følges videre opp [...] Innsatsen vil bestå av prosjekter og arbeid i de ordinære styringslinjene i deltagende organisasjoner, slik at enkeltprosjekter eller fellesprosjekter som blir tatt initiativ til eller samordnes gjennom SOS Skagerrak, vil følges opp i den ordinære linjen hos den enkelte aktør, hvor de enkelte aktørene er prosjekt- eller tiltakseiere».
- Det fremheves at fylkesordførere og andre representanter fra politisk styrte organisasjoner vil ha en viktig rolle knyttet til å tilføre programstyret strategisk retning og fremdrift.
- Referansene til Meld. St. 29 (2020-2021) er fjernet. I stedet vises det bl.a. til at «Programmet gjennomføres innenfor rammene av gjeldende miljø-, fiskeri- og næringspolitikk i Norge».
- Det understrekes at «SOS Skagerrak vil ikke ha innvirkning på fylkeskommunens rolle som vannregionmyndighet og myndighetsutøvelse i forbindelse med dette», og at «Agder fylkeskommune er vannregionmyndighet for vannregion Agder. Uavhengig av arbeidet i SOS, vil oppgavene iht. den regionale vannforvaltningsplanen organiseres og gjennomføres som i dag. Vannmiljømålene i den regionale vannforvaltningsplanen for Agder vannregion vil være retningsgivende for det arbeidet i SOS Skagerrak som omfatter kystvannforekomster i Agder vannregion, ut til en nautisk mil fra grunnlinjen»
- Det henvises til at «Agder fylkeskommune har etablert regionale møteplasser og fagnettverk under paraplyen #vårtagder, som en oppfølging av Regionplan Agder 2030. Dette kan være relevante møteplasser for programmet dersom fylkeskommunen ønsker det.»
- Teksten om at bevaringsområder med fordel kan utvides er i det reviderte konseptnotatet erstattet med at «De etablerte bevaringsområdene er sektorbaserte (for eksempel fiskeri) og kan være et utgangspunkt for drøftinger i programstyret om eventuelle andre tiltak for å styrke bevaringseffekten».
- Tilsvarende heter det i det reviderte konseptnotatet at man vil kunne «(...) legge til rette for at aktiviteter kan videreføres så langt som mulig».

Vurderinger

Fylkestinget sluttet seg i juni 2024 til visjonen og programområdene omtalt innledningsvis i konseptnotatet, samt målsettingene om bedre samarbeid for å bevare Skagerrak og kystøkosystemene. Fylkestinget mente imidlertid at det ikke kom tydelig frem hvordan programmet sikrer at strategiske og prinsipielle beslutninger tas i folkevalgte organer, og

savnet beskrivelser av hvilke demokratiske prosesser som skal ligge til grunn for viktige beslutninger i det strategiske programstyret.

I dialogen mellom fylkesadministrasjonen og Statsforvalteren har det derfor vært viktig å sørge for at konseptnotatet presiserer at programstyret ikke får beslutningsmyndighet, og at myndigheten til folkevalgte organer understrekes. Etter fylkeskommunedirektørens vurdering er dette ivare tatt gjennom endringene i konseptnotatet som redegjøres for i denne saken. Etter fylkeskommunedirektørens vurdering stiller det seg nå klart at det er opp til fylkestinget å ta stilling til hvordan tiltak som foreslås i programmet følges videre opp av Agder fylkeskommune. Programmet etableres dermed som en ordinær programsatsing, hvor de ulike deltakerne kan oppnå synergier ved å benytte programstyret som en arena for blant annet å orientere og gjøre hverandre oppmerksomme på pågående og planlagte initiativer, og bidra til å samordne disse der den enkelte aktør finner dette hensiktsmessig. I tillegg vil fylkeskommunen gjennom aktiv deltagelse kunne påvirke beslutninger i de øvrige deltakerorganisasjonene, som igjen kan ha relevans for fylkeskommunens arbeid.

Fylkeskommunedirektøren ser at det vil være ulike politiske avveininger med hensyn til balansen mellom bruk og vern. I tillegg kan det være ulike oppfatninger om politisk styrte organisasjoners deltagelse i større programsatsinger. Etter fylkeskommunedirektørens vurdering er det i denne saken i Agder fylkeskommunes interesse å delta i den videre programsatsingen, blant annet for å bidra til at fylkeskommunen har innsikt i og kan ta del i å forme arbeidet i programmet. Eventuell deltagelse fra Agder fylkeskommune vil skje innenfor rammene og begrensningene som klargjøres i det reviderte konseptnotatet.

Regionplan Agder 2030

Programsatsingen sammen om Skagerrak svarer ut Regionplan Agder 2030 med regional planstrategi sitt hovedmål 1.5 «Naturen i Agder er livskraftig og mangfoldig både på land, i vann og i havet, og vi ivaretar naturens karbonlagre» under hovedmålet attraktivt og miljøvennlig Agder.

I tillegg kan gjennomføringen av programmet bidra til å legge rammer for bærekraftig verdiskaping og på den måten bidra til oppnåelse av mål 2.4 «økt verdiskaping basert på bærekraftig ressursforvaltning og tilgang på fornybar energi» under hovedmål bærekraftig verdiskaping.

Økonomiske konsekvenser

Med hensyn til finansiering av programmet vil det søkes om midler fra fond, stiftelser og nasjonale myndigheter. Agder fylkeskommune forplikter seg ikke til medfinansiering av programmet gjennom behandlingen av denne saken.

Konklusjon

Fylkeskommunedirektøren anbefaler hovedutvalget å stille seg positive til endringene som fremkommer i det reviderte konseptnotatet. Videre foreslår fylkeskommunedirektøren at hovedutvalget anbefaler at Agder fylkeskommune deltar i programsatsingen. I tråd med fylkestingets vedtak 18. juni 2024 vil det være fylkestinget som tar endelig stilling til dette. Vedtaket i hovedutvalget vil imidlertid kunne gi et viktig signal i forkant av kommunenes behandling av saken.

Kristiansand, 15.01.2025

Tine Sundtoft
Fylkeskommunedirektør

Anita Henriksen
fylkesdirektør